

سازمان اورژانس کشور

گام به گام در ارتباطات و اعزام اورژانس‌های پیش بیمارستانی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سازمان اورژانس کشور

نویسندگان:

دکتر بابک مهشیدفر

متخصص طب اورژانس؛ عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران

پریسا حسنی شرامین

کارشناس آموزش و پژوهش مرکز اورژانس تهران، آموزشگر اورژانس - ای پیش بیمارستانی

ویراستار:

دکتر محسن عباسی

متخصص بیهوشی و فلوشیپ طب اورژانس؛ عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران

سرشناسه : مهشیدفر، بابک، ۱۳۵۱-
عنوان و نام پدیدآور : گام به گام در ارتباطات و اعزام اورژانس های پیش بیمارستانی / نویسندگان: بابک مهشیدفر، پریسا حسنی
شرامین؛ ویراستار: محسن عباسی، [برای] وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان اورژانس کشور.

مشخصات نشر : تهران: انتشارات یک یک پنج، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری : ۱۲۰ ص.: جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۳۲۸-۳-۱

وضعیت فهرست نویسی : فیا.

موضوع : اورژانس -- خدمات گزارش تلفنی (Telephone -- Emergency reporting systems)

موضوع : ارتباط در پزشکی اورژانس (Communication in emergency medicine)

شناسه افزوده : حسنی شرامین، پریسا، ۱۳۶۰-

شناسه افزوده : عباسی، محسن، ۱۳۴۹-

شناسه افزوده : وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان اورژانس کشور.

رده بندی کنگره : ۳۸۴/۶۰۹۳۷

رده بندی دیویی : ۱۳۹۶ ۲۵۲/۵۸۸۱۵ HE

شماره کتاب شناسی ملی : ۵۱۰۰۱۵۶

لازم به ذکر است با وجود اینکه اطلاعات آموزش داده شده در این کتاب بر اساس بدیدار توصیه های سازمان های معتبر اورژانس می باشد، اما واضح است که ده ها ده ها گان خدمات بهداشتی در برابر صحت و کفایت اطلاعات و اعمالی که می دهند، خود پاسخگو هستند و این کتاب صرفاً یک راهنما برای ارائه بهتر خدمات اورژانس تلقی می شود.

سازمان اورژانس کشور

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب برای سازمان اورژانس کشور محفوظ است.

عنوان : گام به گام در ارتباطات و اعزام اورژانس های پیش بیمارستانی

نویسندگان : دکتر بابک مهشیدفر، پریسا حسنی شرامین

ویراستار : دکتر محسن عباسی

پزشکان : دکتر امیرحسین اسدی، دکتر پیمان اسدی، دکتر روزبه رجایی، دکتر علیرضا زراعتچی، دکتر وحید منصف، همکار : دکتر نفیسه بیگم میرکتولی، دکتر پیمان نامدار، دکتر سودابه نزاری، دکتر حسن نوری ساری

کارشناسان : فرشته ابراهیمی، کارولین ابش زاده، سحر پیری، عظیمه السادات جعفری، مهناز حمشیدی دانا، حمید جوادی فرد، همکار : نعیمه حسینی، فاطمه داداشی، بهاره دهقانپور، سارا رحیمی، فرزانه رحیمی، الهام شمس، سارا عاروان، مرضیه عنقای، فاطمه کشوری، محسن لعل حسن زاده، عبدالرضا محمدی، مریم مدبر، سعیده مساح، سعید مهرسروش

صفحه آرا : علی رضائی

طراح جلد : مرتضی آزادبر

ناشر : انتشارات یک یک پنج (تلفن تماس: ۸-۰۲۱-۶۶۹۵۴۴۵۷)

شمارگان : ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۷

قیمت : ۳۰۰/۰۰۰ ریال

چاپ : ۱۲۸

صحافی : غزل

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۳۲۸-۳-۱

فهرست

۷	پیش‌گفتار.....
۹	مقدمه
۱۲	تعاریف
۱۶	۱. همه تماس‌ها
۱۷	۲. ایست قلبی / احتمال مرگ بیمار
۱۹	۳. خفگی (گیرافتادن جسم خارجی در راه هوایی)
۲۱	۴. کاهش سطح هوشیاری
۲۳	۵. غش، از حال رفتن، سنکوپ، سیاهی رفتن چشم‌ها و سرگیجه
۲۵	۶. مشکلات تنفسی
۲۸	۷. درد یا ناراحتی قفسه‌سینه
۳۱	۸. مشکلات در رابطه با دیابت
۳۴	۹. سکته مغزی
۳۷	۱۰. تشنج
۴۰	۱۱. سردرد
۴۳	۱۲. مشکلات رفتاری / روان‌پزشکی
۴۵	۱۳. درد شکم و پهلو

۴۷	۱۴. درد کمر، کشاله ران و اسکروتوم
۴۹	۱۵. بارداری / زایمان
۵۲	۱۶. ضعف و بی حالی
۵۴	۱۷. تغییرات فشارخون
۵۶	۱۸. تهوع / استفراغ یا اسهال
۵۸	۱۹. تب و لرز
۶۱	۲۰. مشکلات چشمی
	۲۱. بیمار ناخوش (فرد تلفن‌کننده قادر به توصیف بیماری یا شکایت اصلی نیست و فقط ذکر می‌کند بیمار مانند همیشه نیست.)
۶۳	۲۲. نامعلوم
۶۵	۲۳. سانحه زیست‌محیطی
۶۷	۲۴. غرق‌شدگی
۶۹	۲۵. برق‌گرفتگی
۷۱	۲۶. مسمومیت با مونوکسیدکربن / آلاینده‌های تنفسی
۷۳	۲۷. مسمومیت‌ها
۷۵	۲۸. خارش، بشورات یا هرگونه واکنش حساسیت
۸۰	۲۹. گزش
۸۴	۳۰. اورژانس‌های حرارتی
۸۷	۳۱. تروما
۹۰	۳۲. حوادث ترافیکی / تصادف با وسایط نقلیه
۹۳	۳۳. افتادن
۹۶	۳۴. حوادث غیر قابل دسترسی / قربانی گیرافتاده (غیرتصادفی)
۹۹	۳۵. زخم / خونریزی
۱۰۳	۳۶. گازگرفتگی‌ها / آسیب‌های ناشی از شاخ، پنجه و ...
۱۰۶	۳۷. سوختگی
۱۰۹	پیوست‌ها
۱۱۲	راهنمایی‌های CPR بزرگسال (بزرگتر از ۱۴ سال)
۱۱۳	راهنمایی‌های خفگی (انسداد راه هوایی) بزرگسال (بزرگتر از ۱۴ سال)
۱۱۴	راهنمایی‌های CPR کودک (۱-۱۴ سال)
۱۱۵	راهنمایی‌های خفگی (انسداد راه هوایی) کودک (۱-۱۴ سال)
۱۱۶	راهنمایی‌های CPR شیرخوار (۱-۰ سال)
۱۱۷	راهنمایی‌های خفگی (انسداد راه هوایی) شیرخوار (۱-۰ سال)
۱۱۸	راهنمایی‌های زایمان
۱۱۹	منابع

پیش‌گفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بنابر وظایف قانونی و ذاتی خود مسئول حفظ سلامت آحاد مردم می‌باشد. یکی از خدمات مهم و مؤثر این وزارتخانه، سازمان‌دهی خدمات فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی است. امروزه اهمیت مراقبت اورژانس پیش‌بیمارستانی بر کسی پوشیده نیست. به سبب ماهیت این خدمات، زمان رسیدگی به مددجو و نیز کیفیت آن در پیش‌آگاهی کوتاه‌مدت و درازمدت یک بیمار یا مصدوم مؤثر می‌باشد. از طرفی، محدودیت منابع در اورژانس پیش‌بیمارستانی، استفاده درست و به‌جا از آن را جهت سرعت بخشیدن به خدمات مورد نیاز مددجویان، فراهم می‌نماید.

در نظر گرفتن موارد مذکور و نیز مشکلاتی در رابطه با نبود یک پروتکل واحد برای مراکز ارتباطات اورژانس‌های پیش‌بیمارستانی و بالطبع، جلوگیری از برخورد سلیقه‌ای واحد تریاژ و اعزام، الزام وجود یک پروتکل به‌روز، علمی و با در نظر گرفتن شرایط بومی کشور را می‌طلبد. با توجه به سرعت روزافزون علم پزشکی در عصر حاضر و همچنین افزایش موارد بیماری‌های عارضه‌دار، فشار بر سیستم درمانی، خصوصاً گروه فوریت‌های پزشکی نیز افزایش یافته است و این مسأله گروه تخصصی فوریت‌های پزشکی را به این فکر واداشته تا راهکارهای مناسب‌تری جهت ارائه خدمات درمانی جست‌وجو کنند.

در سال های اخیر تهیه پروتکل های استاندارد بالینی [Clinical practice guideline (CPG)] به طور روزافزون برای بالابردن کیفیت کار و سرعت در ارائه خدمات فوریت های پزشکی، استفاده و نیز کاربرد پروتکل های استاندارد بالینی به یک جزء مهم درمان در بخش اورژانس خصوصاً فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی تبدیل شده اند. این پروتکل ها حاصل همفکری عمومی گروه اصلی همکاران فوریت های پزشکی و متخصصین امر در رابطه با موضوعات و تشخیص های خاص بالینی است که همکاران ما را در تصمیم گیری درست و ارائه خدمات درمانی منطقی برای بیمار یاری می کند. موفقیت در اجرای دقیق این گونه پروتکل ها، کیفیت مراقبت های سلامت را از طریق کاهش روش های خدمات فوریت های پزشکی نامناسب و تسریع درمان های مؤثر و ارزشمند بالا می برد. پروتکل استاندارد بالینی یک نگاه ویژه، سیستماتیک، علمی و مدیریت شده نوینی است که به همکاران ما در فوریت های پزشکی کمک می کند تا در رابطه با بیماران و سیستم سلامت تصمیم مناسب و منطقی بگیرند و همکاران را در شرایط خاص و دشوار یاری کند. این اقدامات بر اساس مطالعات و شواهد معتبر تعیین شده اند که شرایط مختلف و روش های متنوع درمانی را در برمی گیرد و در نهایت بهترین روش درمانی را به ما ارائه می کند. پروتکل های استاندارد بالینی در اغلب موارد به الگوریتم ها، روش های کلینیکی و سیاست های درمانی می پردازند و قطعاً چشم اندازهای زیادی در آینده جهت بهبود پروتکل های استاندارد وجود دارد. لذا با جرأت می توان گفت که پروتکل های استاندارد بالینی تدوین شده تغییرات مؤثری در بهبود ارتقای سلامت جامعه ایجاد می کند.

از مهم ترین تأثیرات اجرای پروتکل های استاندارد بالینی بحث کنترل هزینه، ذخیره زمان و اقدام صحیح، با کیفیت و با سرعت از ارزش های آن می باشد. توصیه هایی که در پروتکل های استاندارد بالینی ارائه می شوند ملاحظات قانونی را نیز مدنظر داشته لذا ریسک بروز اشتباه همکاران فوریت های پزشکی را کاهش می دهد. در واقع طراحی پروتکل استاندارد بالینی سیاستی است که حاشیه امنی در سیستم بهداشت و درمان به ارمغان می آورد.

بدون شک پروتکل های استاندارد بالینی یک عنصر مهم تصمیم گیری در پزشکی است و اجرای پروتکل استاندارد درمانی، با توجه به نتایج حاصله، از مداخلات بی مورد، غیر ضروری و خطایک در روند درمان کاسته، تصمیم گیری مؤثر و مناسب را برای همکاران ما در ارائه خدمات فوریت های پزشکی فراهم می کند و در نهایت باعث کاهش مرگ و میر و هزینه های مصرفی خواهد شد.

در خصوص اجرای پروتکل ضروری است با طراحی یک پل انضباطی، تمام گره های هدف، را مدیریت و راهنمایی کرده و لازم است تا تمام اهداف پروتکل استاندارد، روشن و مشخص، شرایط و اهداف کلینیکی خاص در پروتکل های استاندارد بالینی پوشش داده و در نهایت بازتاب های کلینیکی مورد علاقه روشن شود. مرور شواهد علمی و قوی و منظم ضرورت نیاز است تا خدمات همیشه به روزرسانی گردند.

در آخر لازم می دانم از همکارانی که تلاش زیادی در راستای تدوین این پروتکل ها در قالب کتاب نموده اند، تقدیر و تشکر کرده و توفیق روزافزون تمام عزیزانی را که در راه ارتقای علمی و عملی خدمات اورژانس پیش بیمارستانی جهت نیل به اهداف والای انسانی - که همانا نجات جان نیازمندان است - قدم برمی دارند، خواستارم.

دکتر پیرحسین کولیوند

مشاور وزیر و سرپرست سازمان اورژانس کشور